

SPREMLJANJE DOZOREVANJA OLJK – 20.9.2024

Kako spremljamo dozorevanje

Dozorevanje oljk spremljamo od leta 2002 dalje. Konec avgusta začnemo z vzorčenjem plodov na različnih lokacijah. Plodove tedensko vzorčimo, določimo težo 100 plodov, indeks zrelosti glede na obarvanost povrhnjice in mesa (od 0 do 7), trdoto plodov, vsebnost olja pridobljenega v laboratorijski oljarni ter vsebnost vode in olja v laboratoriju (občasno za dve lokaciji). Trdoto plodov določamo s penetrometrom s tri milimetrsko konico (rezultati v g/mm²). Z rezultati tedensko seznanjamo zainteresirane oljkarje (**lahko posredujejo svoj E-mail na: viljanka.vesel@go.kgzs.si**), hkrati pa jih objavljamo na spletni strani KGZS – Zavod GO (Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica) - <http://www.kmetijskizavod-ng.si/>.

Zaradi velike prisotnosti oljčne muhe v letu 2014 smo v opazovanje (na 100 plodovih) vključili tudi spremljanje poškodb z oljno muho (izhodne luknje), od leta 2016 pa spremljamo tudi prisotnost oljčnega molja in poškodbe semena (50 plodov) in število presušenih plodov zaradi suše. V letu 2020 smo začeli spremljati tudi bolj vidne poškodbe zaradi marmorirane smrdljivke. Ti podatki niso objavljeni, saj služijo za splošno spremljanje letine.

Kljub podatkom, ki jih boste lahko spremljali preko spleta ali pa preko svojega E-maila, je najbolje, da se sami naučite spremljati dozorevanje oljk v svojem nasadu, kajti med nasadi so velike razlike, ki so odvisne od naloženosti, osončenosti in drugih okoljskih dejavnikov ter agrotehnik (gojitvena oblika in rez, gnojenje, namakanje...). Informacije PCO so samo pripomoček za določanje okvirnega časa obiranja na tem območju. Na odločitev glede časa obiranja mora pomembno vplivati tudi velikost nasada, predvsem pa v kolikem času bomo sposobni plodove obrati. Poleg tega pa se lahko zgodi, da zaradi daljšega deževnega obdobja obiranje predolgo traja in tako lahko zamudimo optimalen čas za doseganje dobre kakovosti oljčnega olja. Vsekakor pa ne smemo pozabiti, da se je potrebno dobro organizirati in se v naprej dogovoriti z oljarjem, saj je za doseganje kakovosti zelo pomembno, da plodove sproti predelujemo.

Pred začetkom vzorčenja smo ocenili rodnost v opazovanih nasadih, prvo vzorčenje pa smo opravili 25. in 26. avgusta. Sorto 'Istrska Belica' in 'Leccino' smo zaenkrat vzorčili na lokacijah Strunjan – Ronk, Ankaran – Beneša, Baredi, Sveti Peter, Purissima, Šempeter in Kromberk, sorto 'Istrska Belica' dodatno še v na Bivju – Lama. Sorto 'Maurino' smo vzorčili na lokacijah Strunjan – Ronk, Baredi, Purissima in Šempeter. Pomanjkanje padavin in visoke temperature v poletnem času so pomembno vplivale na procese v plodovih. Padavine v zadnjem obdobju pa so vplivale na nižje vrednosti oljevitosti v zadnjih dveh obdobjih vzorčenja.

'Istrska Belica': Trdota plodov je bila v zadnjem obdobju v povprečju (vse lokacije) enaka kot v letu 2023 in nekoliko višja kot v dolgoletnem povprečju, oljevitost v laboratorijski oljarni pa je bila v povprečju (vse lokacije) višja kot v zadnjem letu in enaka dolgoletnemu povprečju. V zadnjih dveh tednih je v povprečju vseh lokacij nekoliko padla na račun padavin. Presušenih plodov v tem obdobju ni bilo. Med lokacijami je opaziti veliko razlik.

'Leccino': Pri zadnjem vzorčenju je bilo opaziti začetno barvanje (indeks zrelosti 2 in več) že pri 30 % plodov. Trdota plodov je bila v povprečju nekoliko višja kot v letu 2023 in v povprečnem letu, oljevitost v laboratorijski oljarni pa je bila v povprečju (vse lokacije) nižja kot v lanskem letu in v dolgoletnem povprečju. Oljevitost je ostala na istem nivoju kot prejšnji teden.

'Maurino': Prvi rahlo obarvani plodovi so bili že pri prvem vzorčenju, pri zadnjem pa jih je bilo približno 24 % z barvanjem (indeks zrelosti 2 in več). Trdota plodov je bila na treh lokacijah približno enaka, na eni (Ronk) pa višja kot v letu 2023. Oljevitost je bila na treh lokacijah nekoliko nižja, na eni (Šempeter) pa višja kot v letu 2023. Na treh lokacijah je oljevitost narasla, na lokaciji Ronk pa padla.

Preglednica: Ocena pridelka, trdota in masa plodov, indeks zrelosti ter vsebnost olja v plodovih oljk sorte ISTRSKA BELICA, LECCINO, MAURINO v času dozorevanja

Pridelek	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)	Pridelek	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)	Pridelek	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
4,7	ISTRSKA BELICA - RONK				5,7	LECCINO - RONK				5,6	MAURINO - RONK			
25.08.24	308	1,92	0,25	12,1%	25.08.24	382	1,59	0,13	3,7%	25.08.24	311	0,89	0,36	2,2%
01.09.24	290	1,65	0,98	17,2%	01.09.24	360	1,48	0,24	4,6%	01.09.24	295	0,81	0,29	2,8%
08.09.24	285	1,76	1,06	18,9%	08.09.24	412	1,45	1,17	5,1%	08.09.24	292	2,06	0,88	4,2%
15.09.24	340	2,37	1,00	13,4%	15.09.24	401	1,90	1,29	4,8%	15.09.24	280	1,21	1,30	3,5%
5,0	ISTRSKA BELICA - BENEŠA				5,4	LECCINO - BENEŠA								
25.08.24	311	1,68	0,35	10,3%	25.08.24	385	1,20	0,17	2,4%					
01.09.24	306	1,66	0,89	13,7%	01.09.24	414	1,12	0,16	2,6%					
08.09.24	307	1,73	1,02	13,0%	08.09.24	410	1,22	0,95	4,4%					
15.09.24	327	2,45	1,00	10,8%	15.09.24	383	1,50	0,79	2,6%					
4,6	ISTRSKA BELICA - BAREDI				5,8	LECCINO - BAREDI				5,0	MAURINO - BAREDI			
26.08.24	310	1,88	0,62	10,8%	26.08.24	415	1,36	0,10	2,8%	26.08.24	318	1,15	0,20	3,7%
02.09.24	297	1,84	0,94	15,6%	02.09.24	419	1,24	0,31	3,8%	02.09.24	333	1,06	0,96	5,3%
09.09.24	285	2,05	1,00	14,1%	09.09.24	395	1,40	1,01	4,4%	09.09.24	298	1,29	1,03	6,2%
16.09.24	263	2,33	1,00	13,2%	16.09.24	333	1,59	1,24	4,2%	16.09.24	276	1,32	1,05	7,0%
5,4	ISTRSKA BELICA - PURISSIMA				4,5	LECCINO - PURISSIMA				5,1	MAURINO - PURISSIMA			
26.08.24	330	1,91	0,35	11,2%	26.08.24	403	1,60	0,07	1,8%	26.08.24	311	1,27	0,97	2,9%
02.09.24	313	1,92	0,94	13,7%	02.09.24	403	1,77	0,15	3,1%	02.09.24	306	1,20	0,73	5,3%
09.09.24	382	1,96	1,00	13,5%	09.09.24	433	1,86	1,08	3,3%	09.09.24	286	1,52	1,32	5,9%
16.09.24	321	2,35	1,00	13,0%	16.09.24	379	1,91	0,78	3,8%	16.09.24	236	1,44	1,42	6,6%
	ISTRSKA BELICA - ŠEMPETER					LECCINO - ŠEMPETER					MAURINO - ŠEMPETER			
26.08.24	306	2,45	0,96	11,4%	26.08.24	385	1,44	0,20	3,1%	26.08.24	297	1,20	1,01	3,5%
02.09.24	328	2,71	1,00	10,8%	02.09.24	378	1,36	0,69	2,9%	02.09.24	268	1,42	1,12	3,7%
09.09.24	386	2,63	1,00	12,8%	09.09.24	336	1,49	1,24	6,4%	09.09.24	229	1,41	1,31	5,9%
16.09.24	313	3,08	1,00	9,9%	16.09.24	297	1,70	2,00	6,8%	16.09.24	224	1,66	1,49	6,2%
5,6	ISTRSKA BELICA - SV.PETER				4,3	LECCINO - Sv. PETER								
02.09.24	330	1,49	0,97	11,9%	02.09.24	440	1,06	0,96	3,8%					
09.09.24	310	1,97	1,00	11,7%	09.09.24	372	1,46	1,58	4,6%					
16.09.24	284	2,35	1,00	9,9%	16.09.24	325	1,59	1,71	4,6%					
	ISTRSKA BELICA - KROMBERK					LECCINO - KROMBERK								
03.09.24	329	2,06	1,00	11,7%	03.09.24	426	1,39	0,66	2,4%					
09.09.24	294	2,46	1,00	12,8%	09.09.24	345	1,52	0,80	2,6%					
16.09.24	313	2,55	1,00	12,1%	16.09.24	391	1,67	0,97	3,5%					
	ISTRSKA BELICA - KOZANA													
09.09.24	280	2,27	1,00	12,4%										
16.09.24	297	2,38	1,00	12,8%										
	ISTRSKA BELICA - GRADNO					LECCINO - GRADNO								
09.09.24	277	2,59	1,00	8,4%	09.09.24	268	1,34	0,93	3,1%					
16.09.24	289	2,14	1,00	7,9%	16.09.24	348	1,49	0,92	3,7%					
4,0	ISTRSKA BELICA - LAMA													
02.09.24	306	1,81	0,97	10,6%										
09.09.24	377	2,10	0,99	10,8%										
16.09.24	326	2,30	1,00	9,5%										

POJASNILO:

Pridelek:

V tabeli je z oceno označen pridelek, saj manj naložena drevesa hitreje dozorevajo od močno naloženih.

Ocena krošnje s pridelkom:

- 1 – ni plodov (0%)
- 2 – zelo malo plodov (1-20%)
- 3 – malo plodov (20-40%)
- 4 – srednje veliko plodov (40-60%)
- 5 – veliko plodov (60-80%)
- 6 – zelo veliko plodov (80-100%)

Indeks zrelosti: stopnja zrelosti povprečnega vzorca 100 plodov:

- 0 – plod zelene barve,
- 1 – plod rumeno-zelene barve,
- 2 – manj kot polovica ploda temno obarvana,

- 3 – več kot polovica ploda temno obarvana,
- 4 – povrhnjica črno obarvana, meso neobarvano,
- 5 – povrhnjica ploda črna, meso obarvano do polovice,
- 6 – povrhnjica črna, več kot polovica mesa obarvana,
- 7 – povrhnjica črna, me so obarvano do koščice.

Opomba:

Indeks zrelosti pri sorti Istrska Belica je ocenjen (pozno barvanje) in ni prikazan v grafih. Za temne sorte (Leccino) je primeren čas obiranja, ko je indeks zrelosti med 3,5 in 4,0.

Priloge – objavljene na spletni strani:

ISTRSKA BELICA – Ronk 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Beneša 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Baredi 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Šempeter 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Sveti Peter 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Kromberk 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – Lama 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

LECCINO – Ronk 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

LECCINO – Beneša 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

LECCINO – Baredi 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

LECCINO – Šempeter 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

LECCINO – Sveti Peter 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

LECCINO – Kromberk 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

MAURINO – Baredi 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

MAURINO – Purissima 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Indeks zrelosti
Trdota plodov

ISTRSKA BELICA – vse lokacije 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Istrska Belica v primerjavi s povprečjem 2021, 2022 in 2023
Trdota plodov pri sorti Istrska belica v primerjavi s povprečjem 2021, 2022 in 2023

LECCINO – vse lokacije 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Leccino v primerjavi s povprečjem 2021, 2022 in 2023
Trdota plodov pri sorti Leccino v primerjavi s povprečjem 2021 2022 in 2023

ISTRSKA BELICA – povprečje vseh spremljanih lokacij v letih 2014 do 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni

Trdota plodov
LECCINO – povprečje vseh spremljanih lokacij v letih 2014 do 2024
Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

»Rezultati so bili pridobljeni s finančno podporo in v okviru javne službe za oljkarstvo«

